

ADVIES Nr 11 / 2003 van 27 februari 2003

O. Ref. : 10 / A / 2003 / 004

BETREFT : Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van 11 februari 2003 van de Minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid;

Gelet op het verslag van dhr. Erik Van Hove,

Brengt op 27 februari 2003 het volgende advies uit :

Voorwerp van de adviesaanvraag

Het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) heeft de eeuwenoude opdracht het land te voorzien van cijfers. Daartoe organiseert het Instituut allerhande tellingen die zowel de burgers betreffen als het economisch en sociaal leven. De meest gekende is de tienjaarlijkse volkstelling die verleden jaar, en dan reeds onder een andere naam, voor het laatst is gehouden. Hierbij zijn alle burgers verplicht om een formulier in te vullen dat een aantal kenmerken opvraagt van henzelf, hun gezin en de woning. Zo weten we bijvoorbeeld precies hoelang we er gemiddeld over doen om naar het werk te gaan of hoeveel er van ons nog zijn die kolenkachels gebruiken (geen 3% meer).

De opdracht en de bevoegdheid om informatie op te vragen bij de burgers, al dan niet verplicht, krijgt het Instituut door de Wet betreffende de openbare statistiek (WOS). In zijn eerste versies gaat deze wet terug tot 1831, het jonge België was toen één van de koplopers in het opmaken van overheidsstatistieken. Ook de huidige versie, van 1962 en sindsdien nog verschillende malen aangepast, is toe aan een grondige aanpassing. Daar zijn verschillende redenen voor:

De snelle evolutie van informatie technologie.

De overheid verzamelt naar aanleiding van allerlei transacties en gebeurtenissen continu een groot aantal gegevens van burgers en bedrijven die in vele elektronische databanken worden opgeslagen. Daarenboven is de overheid bezig om deze technologische ontwikkelingen te consolideren onder één noemer: e-government. De betrachting is om veeleer dan steeds opnieuw dezelfde informatie te moeten opvragen en opslaan, al deze informatie consistent onderling beschikbaar te stellen in een netwerk van gekoppelde gegevensbanken. In principe is al deze informatie beschikbaar om statistisch verwerkt te worden en moet zij niet langer specifiek opgevraagd worden.

Een meer zelfbewuste houding van de burger

De Wet op de openbare statistiek gaat in zijn huidige vorm uit van een bestuurlijk model dat achterhaald is: een gezagvolle ambtenaar die weet wat goed is voor volgzaam burgers en zich in de uitoefening van zijn verantwoordelijkheid laat bijstaan door experts. Nu heeft men een notie van een meer dienende overheid die zich tegenover de burgers-klanten steeds moet verantwoorden. De burger is mondiger geworden, staat op zijn rechten en eist transparantie en verantwoording. Dit is duidelijk tot uiting gekomen bij gelegenheid van de socio-economische enquête van 2001.

Het voorliggende voorontwerp voorziet de volgende grote aanpassingen aan de wet op de openbare statistiek;

- Het expliciteren van de uitgangspunten en principes die ten gronde liggen aan de werkwijze van het Nationaal Instituut voor de Statistiek;
- Het overschakelen naar secundaire gegevensverzameling uit bestaande operationele databanken veeleer dan gebruik te maken van directe bevraging;
- De verwerking van persoonsgegevens door het Nationaal Instituut onder de nationale en Europese regelgeving ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer brengen;

Artikelsgewijze bespreking

De nummering van de artikelen in de memorie van toelichting loopt één achter op de nummering in het voorontwerp. Bij de verwijzingen wordt de correctie toegepast.

Artikel 2

Dit artikel voegt een inleidend hoofdstuk toe aan de WOS waarin volgende principes worden omschreven :

1. Principe van geoorloofdheid en loyaliteit;
2. Principe van finaliteit;
3. Principe van proportionaliteit

Dit hoofdstuk is ingegeven door artikel 4 van de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (WVP) (waarnaar ten onrechte wordt verwezen als *voornoemde wet*). Daarom is het spijtig dat blijkbaar enkel de Franse tekst tot inspiratie heeft gediend en dat men ongelukkige varianten in vertaling verkrijgt. Zo luidt het eerste principe in de WVP: 'eerlijk en rechtmatig'.

Onder het proportionaliteitsprincipe, nml. dat men zich beperkt tot deze gegevens die passend zijn om de doelstelling te bereiken, worden ook stellingen opgenomen die op zich waardevol zijn, maar daarom nog geen operationele vertaling zijn van dit principe. De voorkeur voor secundaire extractie boven primaire verzameling en de voorkeur voor steekproeven boven exhaustieve tellingen zijn uitingen van efficiëntie en zorg om de burger niet meer te belasten dan nodig. Het zijn waardevolle principes die het verdienen om op zich in de verf gezet te worden, maar die niet onmiddellijk proportionaliteit van gegevens uitdrukken.

Artikel 3

Door dit artikel wordt artikel 15 van de WOS naar voor gebracht als artikel 1bis en daarenboven verrijkt met een eerste lid dat een definitie geeft van 'statistisch geheim'. Deze definitie wordt overgenomen uit de Europese verordening nr. 322/97 van de Raad van 17 februari 1997 betreffende de communautaire statistiek. In de definitie zoals nu overgenomen wordt de term 'statistisch geheim' gebruikt in de betekenis van 'de plicht tot geheimhouding'. Het woord 'geheim' wordt in het Nederlands echter meer gebruikt in de betekenis van 'een geheim' (alhoewel het in sommige samenstellingen toch ook wel voorkomt als de 'plicht tot', zo in 'beroepsgeheim'). Verder in het artikel wordt trouwens het woord in de gangbare betekenis gebruikt ("...inlichtingen die geen statistisch geheim uitmaken..."). Het feit dat het Frans het onderscheid: een geheim / de geheimhouding niet maakt heeft misschien bijgedragen tot de verwarring.

Het is nuttig de tekst in het voorontwerp te vergelijken met de definitie zoals gegeven in de Nederlandse tekst van de verordening:

""statistische geheimhouding" betekent dat gegevens die verband houden met afzonderlijke statistische eenheden en rechtstreeks voor statistische doeleinden zijn verzameld of onrechtstreeks aan administratieve of andere bronnen zijn ontleend, worden beschermd tegen iedere schending van het individuele recht op geheimhouding. Het impliceert dat niet-statistisch gebruik van de verkregen gegevens en onwettige openbaarmaking voorkomen moeten worden;" (EG Verordening 322/97, artikel 10)

Enkele verschillen vallen op:

- 'statistische geheimhouding' in plaats van 'statistisch geheim';
- 'afzonderlijke statistische eenheden' in plaats van 'individuele statistische eenheden';
- 'recht op geheimhouding' in plaats van 'recht op vertrouwelijkheid'
- 'onwettige openbaarmaking' in plaats van 'ongeoorloofde ruchtbaarmaking'

De laatste twee varianten zijn vooral een kwestie van taalgevoeligheid. Het tweede aangehaalde verschil is ook inhoudelijk belangrijk en raakt aan het begrip statistische eenheid dat trouwens in de memorie van toelichting, weliswaar op een andere plaats, uitvoerig wordt behandeld. De plicht tot geheimhouding betreft de inlichtingen over de afzonderlijke statistische eenheden, vooraleer deze statistisch verwerkt zijn in meer globale kenmerken die niet meer terug te voeren zijn tot de kenmerken van de afzonderlijke eenheden. In de memorie van toelichting (in het commentaar gegeven bij het principe van finaliteit) wordt er op gewezen dat het begrip 'statistische eenheid' ruimer is dan de notie 'natuurlijke persoon' zoals die beschermd wordt in de WVP. Ook morele rechtspersonen kunnen statistische eenheden zijn en worden dus beschermd door de statistische geheimhoudingsplicht. Spreken van 'afzonderlijke statistische eenheden' lijkt dan ook te verkiezen boven 'individuele statistische eenheden'.

De definitie wordt ingeleid met de beperkende zinsnede: 'Voor de toepassing van deze bepaling...'. Dit kan moeilijk de bedoeling zijn.

In wat nu het tweede lid wordt van artikel 1 wordt gesproken van 'individuele inlichtingen die geen statistisch geheim uitmaken...' Gegeven de ruime definitie die nu in het eerste lid gegeven wordt aan 'statistisch geheim' is het niet duidelijk wat nog onder deze omschrijving zou kunnen vallen. Tevens is de procedure tot bijkomend gebruik ervan die in het volgende lid wordt voorgeschreven niet consistent met de opdracht die nu wordt gegeven aan het statistisch toezichtcomité, temeer daar in de memorie van toelichting naar dit comité in dit verband wordt verwezen. Deze bepalingen worden beter geschrapt.

Artikel 4

Dit artikel voegt een artikel 1ter toe aan de WOS dat de WVP toepasselijk verklaart op de verwerkingen van persoonsgegevens krachtens de WOS ingesteld. Tevens wordt het artikel 2bis dat de verwerkingen van het NIS wou onttrekken aan de WVP geschrapt. De Commissie verheugt zich hierover.

Artikel 7-8

In het Hoofdstuk Ibis (voorheen I) wordt de Koning gemachtigd om enquêtes bij burgers of bedrijven verplichtend door te voeren. Het gaat om *primaire verwerkingen met statistische doeleinden*: de gepubliceerde resultaten mogen geen individuele toestanden onthullen.

In Hoofdstuk III (Hoofdstuk II vervalt), artikel 9, §1, wordt het NIS gemachtigd om gegevensbanken samen te stellen uit de eigen primaire gegevens en uit administratieve bestanden. Een meer gangbare benaming voor deze operaties zou zijn: "*secundaire verwerkingen met statistische doeleinden*". Het ware verkieslijk deze terminologie aan te houden. Deze terminologie zou ook beter aansluiten bij de WVP en haar uitvoeringsbesluit.

Het wekt verwondering dat ten aanzien van deze secundaire verwerkingen die uiteraard zeer delicaat kunnen zijn, geen rol wordt voorzien voor het op te richten statistisch toezichtcomité. Deze verwerkingen zullen ingevolge artikel 16 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 meestal onderworpen zijn aan een bijzondere voorafgaande aanbeveling vanwege de Commissie. Wel zullen de meeste 'leveranciers' van gegevens (de Kruispuntbank van de Ondernemingen en de instellingen van de sociale zekerheid door bemiddeling van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid) onder het toezicht staan van eigen toezichtcomités voor overdrachten aan het NIS.

In de gevallen dat er verschillende toezichtcomités bevoegd zouden zijn, wordt opgemerkt dat het steeds de Commissie is die een coördinerende rol dient te vervullen; aan de Commissie werd tevens een residuaire bevoegdheid toegekend voor alle materies die niet uitdrukkelijk werden geregeld in de wetsartikelen betreffende de verschillende sectorale comités.

Uit het oude artikel 9 wordt §2 behouden. Dit stelt dat het NIS zonder andere formaliteiten dan enkele summiere mededelingen toegang krijgt tot de gegevens van alle besturen en overheden, om *algemene socio-economische enquêtes* uit te voeren. Men zou kunnen stellen dat deze bepaling zonder voorwerp is geworden, vermits de notie van algemene socio-economische enquêtes is verlaten. Het is in ieder geval een imperiaal artikel waarvan in het recente verleden bewezen is dat het nog weinig effectief is. Deze paragraaf wordt beter geschrapt en vervangen door een meer afgewogen overdrachtprocedure onder regie van het toezichtcomité. Deze procedure zou dan ook kunnen voorzien in die gevallen waar het NIS optreedt als intermediaire organisatie (zie volgend artikel).

Artikel 12-13

De nieuwe artikelen 15bis en 15ter voorzien dat het NIS gecodeerde gegevens voor statistische doeleinden kan overmaken aan andere overheden (behalve belastingadministraties) na toestemming van het statistisch toezichtcomité en mits het afsluiten van een vertrouwelijkheidscontract. Aan natuurlijke en rechtspersonen met wetenschappelijke onderzoeksdoelen kan eveneens zulke overdracht gebeuren mits bijkomend een uitgewerkt onderzoeksprotocol wordt overgemaakt. Voor overdracht aan gelijk welke derde is een in ministerraad overlegd koninklijk besluit vereist na advies van het statistisch toezichtcomité. Het artikel 15ter beschrijft de minimale vereisten van het vertrouwelijkheidcontract.

Gegeven dat het gaat om reeds gecodeerde gegevens is de uitsluiting van belastingdiensten eigenaardig. De veronderstelling dat belastingdiensten geen behoefte kunnen hebben aan statistisch onderzoek is vermetel.

Deze nieuwe bepalingen installeren het NIS als een 'intermediaire organisatie' in de zin van artikelen 1 en 10-11 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992. Gegeven dat de wetenschappelijke onderzoekswereld ook meer en meer gebruik zal kunnen en moeten maken van secundaire gegevens is het een gunstige ontwikkeling dat er een ervaren instelling bereid gevonden wordt om deze taak op zich te nemen met alle veiligheids garanties hierbij vereist.

Artikel 16

Dit artikel voegt een sectie toe aan hoofdstuk VII van de WOS waarin de huisregels van het NIS worden vastgelegd. Naast de reeds bestaande secties over de modaliteiten waaronder enquêtes moeten worden doorgevoerd en bepalingen rond het beroepsgeheim, wordt er nu een sectie toegevoegd over gegevensbescherming.

Vooreerst wordt het principe aangenomen dat identificatiegegevens zo vlug als mogelijk gescheiden moeten worden van de inhoudelijke gegevens en dat enkel gecodeerde inhoudelijke gegevens bewaard blijven.

De bepalingen missen duidelijkheid door een gebrek aan eenduidige terminologie. Het geheel van de gegevens (persoonsgegevens of gegevens van afzonderlijke statistische eenheden) wordt *individuele gegevens* genoemd. Hierin kan men het onderscheid maken tussen *identificatiegegevens* (naam en adres, rijksregisternummer of SIS nummer en biomedische gegevens) en *informatiegegevens* (de eigenlijke studiegegevens waarvan men statistieken wenst te maken). Wanneer men de identificatiegegevens weglaat en/of vervangt door een arbitraire code en eventueel bijkomend maatregelen neemt om identificatie te vermijden, bekomt men *gecodeerde individuele gegevens*. De code, aangevuld met identificatiegegevens vormt een *concordantiebestand* (of -tabel of sleutel, in het nieuw artikel 17octies ook logische sleutel genoemd). In sommige gevallen is het nodig dat zulk concordantiebestand bewaard blijft, zoals bij panelstudies of pathologie registers. Men zal dan voor zulk bestand bijzondere veiligheidsmaatregelen nemen.

In dit geheel van termen geeft vooral het woord 'informatiegegevens' aanleiding tot misverstanden, los van het feit dat het tautologisch is. Misschien wordt het beter vervangen door 'studiegegevens'. Het is ook aan te bevelen het geheel van terminologie eigen aan deze wet te verzamelen in een inleidend artikel (zie ook hoger begrippen zoals statistische geheimhouding en statistische eenheid).

In het voorgestelde nieuwe artikel 17 wordt de scheiding van identificatiegegevens en studiegegevens opgelegd. Deze kan worden uitgesteld wanneer de aard zelf van de statistische verwerking het vereist en met het in acht nemen van schriftelijke richtlijnen van de verantwoordelijke voor de veiligheid. In de memorie van toelichting wordt daarenboven het gemotiveerd advies vereist van de Hoge Raad voor de Statistiek. Indien deze vereiste wordt weerhouden, wordt ze best opgenomen in de tekst van de WOS zelf.

In het voorgestelde artikel 17quater wordt de verdere uitwerking van de maatregelen ter bescherming van de individuele gegevens aan een te nemen koninklijk besluit overgelaten. Dit koninklijk besluit zou best het advies krijgen van de Commissie.

De nieuwe artikelen 17quinquies tot 17octies roepen twee nieuwe functies in het leven:

- Een *aangestelde voor de gegevensbescherming* aangeduid door het statistisch toezichtcomité en daaraan rapporterend;
- Een *verantwoordelijke voor de veiligheid* aangeduid door de Minister onder de ambtenaren van de FOD.

De taakverdeling tussen beide functies is niet duidelijk. We vinden daarover de volgende uitspraken:

Van de *aangestelde voor de gegevensbescherming* wordt gezegd:

- Om de bescherming van de gegevens te verzekeren... (nieuw art. 17quinquies)
- Zorgt onafhankelijk voor de toepassing van de regels en procedure van de gegevensbescherming (nieuw art 17sexties);
- Wordt de tussenpersoon tussen het NIS en het statistisch toezichtcomité (memorie van toelichting)
- Houdt een register bij van verwerkingen (memorie van toelichting)

Van de *verantwoordelijke voor de veiligheid* wordt gezegd:

- Om de fysische en logische bescherming van de individuele gegevens te verzekeren...(nieuw art. 17septies)
- Waakt over de eerbiediging van de ingestelde technische en organisatorische maatregelen. (nieuw art. 17octies)
- Controleert het gebruik van logische sleutels (nieuw art. 17octies)
- Geeft advies over technieken van anonimisering, versleuteling en verhutseling (hashing) (nieuw art. 17octies)
- Geeft schriftelijke richtlijnen voor veiligheidsmaatregelen bij uitstel van scheiding van individuele gegevens (nieuw art. 17)
- Houdt bijvoorbeeld een register bij met enerzijds de plaats waar de gegevens zijn opgeslagen en anderzijds de statistieken waarvoor die gegevens gebruikt werden (memorie van toelichting)
- Zetelt met raadgevende stem in het statistisch toezichtcomité (nieuw art. 24sexies)

Om alle verwarring te vermijden lijkt het aangewezen beide functies te integreren (onder de naam gebruikt door de Europese Richtlijn 95/46/EG: een *functionaris voor de gegevensbescherming*) en bijvoorbeeld te voorzien in een benoeming door de Minister uit zijn ambtenaren op voorstel van het statistisch toezichtcomité en aan beide rapporterend. Bij gelegenheid van haar advies 19/2002 van 10 juni 2002 heeft de Commissie zich reeds uitgesproken in dezelfde zin. In de bespreking van artikel 7 van het ontwerp wordt positief geoordeeld over de verplichte aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming, met dien verstande dat de opdracht van deze persoon voldoende ruim wordt omschreven, zowel de aspecten van veiligheid als van eerbiediging van de WVP omvattend.

Artikel 18

In de WOS wordt een HOOFDSTUK VII ter ingevoegd dat voorziet in de oprichting van een statistisch toezichtcomité.

Dit orgaan wordt opgericht volgens de regels die voorzien zijn in de recent goedgekeurde herziening van de WVP: in de schoot van de Commissie, met de aldaar voorziene samenstelling, maar voorziet toch een aantal afwijkingen die vermoedelijk geen andere oorzaak hebben dan het feit dat de definitieve teksten nog niet ter beschikking waren van de opstellers van dit ontwerp. Om de hier voorziene procedures volledig af te stemmen op de ondertussen goedgekeurde hervormingswet en de goedgekeurde wetgeving ter oprichting van sectorale comités bij de Kruispuntbank van de Ondernemingen en het Rijksregister, zijn volgende aanpassingen vereist:

Nieuw art. 24 sexies:

Dit artikel preciseert de samenstelling en de verschillende werkings-modaliteiten van het Statistisch Toezichtscomité.

Zoals de Commissie hierboven reeds aantoonde, werd dit artikel geschreven nog voordat de principes die de samenstelling en werking regelen van de sectorale comités in de schoot van de Commissie, definitief door het Parlement werden aangenomen. De Commissie onderstreept in het bijzonder het belang van het nieuw artikel 31 *bis* van de wet van 8 december 1992. De wetgever wilde hiermee zowel de noodzakelijke eenvormigheid als de coherentie van samenstelling en werkingsmodaliteiten van de Sectorale Comités die in haar schoot zijn opgericht, verzekeren, in casu, het Statistisch Toezichtscomité.

De voorgestelde tekst is met name geïnspireerd op artikel 27 van de wet van 16 januari 2003 met betrekking tot de Kruispuntbank der Ondernemingen, en eveneens op het artikel 12 van het wetsontwerp met betrekking tot het Rijksregister en de elektronische identiteitskaart¹. Deze twee teksten werden zelf ook ingevoegd met als bedoeling rekening te houden met het algemene hervormingsontwerp dat momenteel in parallel onderzoek loopt. Deze hervorming zou de sectorale comités moeten regelen, zoals ondubbelzinnig werd bedoeld in zowel alinea 3 van deze 2 bepalingen² als in de voorbereidende werkzaamheden³ ervan.

Om de coherentie te verzekeren ten opzichte van deze hervormingen, recent aangenomen door de wetgever, geeft de Commissie de volgende opmerkingen en suggesties.

2^e alinea: “overeenkomstig de voorwaarden en modaliteiten vastgelegd bij Koninklijk besluit na overleg in de Ministerraad”

Het nieuwe artikel 31bis §2 WVP spreekt over de “aanstelling door de Kamer overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels die zijn bepaald in of krachtens de bijzondere wetgeving tot regeling van het betrokken comité”. Zowel in de bijzondere wetgeving ter oprichting van het sectoraal comité bij de Kruispuntbank van de Ondernemingen (Wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, artikel 27) als deze bij het Rijksregister (doc Kamer 50/2226/007, artikel 12) wordt bepaald dat het gaat om een koninklijk besluit overlegd in ministerraad.

4e alinea: Het nieuwe artikel 31bis, §2, 2^e lid voorziet enkel in de aanwezigheid van de leidende ambtenaar van de beheersinstelling; deze alinea lijkt bijgevolg overbodig en in strijd met de algemene bepaling van gemeen recht.

5^e alinea: Teneinde rekening te houden met de hierna aangehaalde wetsbepalingen – inzonderheid artikel 31bis (Dit wordt trouwens bevestigd in de memorie van toelichting van dit wetsontwerp (blz. 21) :voor zover de werkingsmodaliteiten niet bij wet zijn geregeld, geschiedt dit per KB na overleg in de Ministerraad - wordt voorgesteld deze alinea als volgt te formuleren :

“Zonder afbreuk te doen aan artikel 31bis van de wet van 8 december 1992 – ondermeer het recht van de Voorzitter van het Sectoraal Comité een dossier dat aan het comité werd voorgelegd, bij de Commissie ter evoceren, waarbij, indien nodig, de beslissing van deze laatste wordt geamendeerd -, worden de bijkomende werkingsmodaliteiten van het bewuste Comité door de Koning bepaald, bij een besluit dat wordt vastgelegd na overleg in de Ministerraad.”

¹ Goedgekeurd in plenaire zitting van de Kamer op 20 februari (Parl. Doc., Kamer, 2002-2003, Doc 50 2226/007.

² “door of krachtens de wet”.

³ Parl. Doc., Kamer, bovengenoemd, n° 2058/002, blz. 3 :

“De wetgever wordt evenwel niet verzocht elk aspect, dat in dat wetsvoorstel aan bod komt, nu al te behandelen. In dit verband komen alleen de samenstelling van het sectorale comité en het principe van een beslissende evocatie aan bod; de andere aspecten behoren door de wetgever zelf te worden geregeld, naar aanleiding van het wetsvoorstel van de heer Giet, dan wel via delegatie op grond van een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.” Tekst bij unanimitéit goedgekeurd : doc. 2058/007, blz. 34.

6e alinea: Het is niet duidelijk wat een huishoudelijk reglement anders zou kunnen inhouden dan het bepaalde in de vorige alinea. *De Commissie merkt overigens op dat geen enkele van deze nieuwe wetsbepalingen voorziet in de aanneming van een dergelijk reglement. In voorkomend geval zou het koninklijk besluit, waarnaar in de vorige alinea werd verwezen, moeten voorzien in de eventualiteit van een huishoudelijk reglement..*

Deze alinea kan dus geschrapt worden.

Nieuw art. 24 septies:

De taken die voor dit comité worden voorzien zijn de volgende:

- Het verlenen van toegang tot gegevens,
- het adviseren over het koppelen en overdragen ervan;
- Het bewaken van de veiligheid;
- Het formuleren van alle nuttige aanbevelingen inzake de naleving van de WVP.

Daarnaast wordt als taak van dit orgaan ook aangegeven: ten aanzien van het NIS de opdrachten uitvoeren die door de WVP toegewezen zijn aan de Commissie (nieuw art 24 septies 1°).

Deze omschrijving gaat veel verder dan men redelijker wijs mag verwachten. Zo is bijvoorbeeld een taak van de Commissie toezien op de werking van de toezichtcomités en eventueel agendapunten overnemen. Onder dit voorgestelde artikel zou het statistisch toezichtcomité belast worden met het toezicht op zichzelf. Men kan zich wel indenken dat sommige algemene taken van de Commissie door het toezichtcomité worden overgenomen voorzover het NIS daarbij een rol speelt. Men kan denken aan de volgende:

- Aangiften van verwerkingen die gebruik maken van NIS gegevens in een eigen register verzamelen en op geregelde tijden gezamenlijk doorsturen;
- De voorafgaande aanbevelingen doen die vereist zijn bij verdere verwerkingen waarin het NIS betrokken is als verwerker of intermediaire organisatie;

Het opnemen van zulke taken kan echter geen afbreuk doen aan de algemene bevoegdheid van de Commissie noch aan de specifieke bevoegdheid die de Commissie heeft ten aanzien van de sectorale comités. Het geniet dus de voorkeur deze over te nemen taken duidelijk op te sommen in de zin van wat hierboven staat vermeld.

Bovendien, is artikel 24septies, 3°, enkel aanvaardbaar voor zover deze begint met een formule die het bevoegdheidsprincipe van de Commissie behoudt. Dit zou als volgt kunnen worden geformuleerd : "Onverminderd afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de Commissie"

Nieuwe artikelen 24nonies, decies en undecies:

De opdracht om klachten aangaande de bescherming van de persoonlijke levenssfeer te ontvangen en te behandelen is een van de voornaamste taken van de Commissie. Deze taak kan niet gedelegeerd worden naar een sectoraal comité. Een dergelijke afwijking zou bovendien de personen discrimineren die een klacht neerleggen met betrekking tot statistieken in vergelijking met deze die klacht neerleggen met betrekking tot een andere materie. Deze materie zou evenwel nog minder aanvaardbaar zijn als het Sectoraal Comité niet exclusief is samengesteld uit leden van de Commissie. Het toekennen van deze bevoegdheid aan een Sectoraal Comité zou tenslotte inhouden dat een genomen beslissing zou kunnen geamendeerd worden door de Commissie. Zo wordt een "rechtspraak in tweede instantie" gecreëerd, wat op zich alweer een bijkomende discriminatie zou betekenen. Daarenboven lijkt het aangewezen dat het Statistisch Toezichtcomité *in voorkomend geval* de aan haar gerichte klachten doorstuurt naar de Commissie. Dientengevolge zou, volgens de Commissie, artikel 24decies uit het ontwerp moeten worden weggelaten.

Aangezien enerzijds artikel 24*nonies* de klachtenbevoegdheid niet kan regelen en anderzijds de modaliteiten voor aanhangigmaking bij het Sectoraal Comité reeds bepaald zijn door artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992, ziet de Commissie derhalve geen enkel nut in artikel 24*nonies* en het ermee verbonden artikel 24*undecies*. Indien werd overwogen dat het noodzakelijk was om in de tekst de mogelijkheid te voorzien dat suggesties en verzoekschriften (quid ? want op deze manier kunnen zij niet beschouwd worden als klachten) kunnen gericht worden aan het Sectoraal Comité, dan zouden de artikelen 24*nonies* en *undecies* zich dienen te beperken tot dit enige onderwerp. Daarenboven kunnen de akten die door het Sectoraal Comité in dit kader werden genomen (want beiden zijn door hemzelf aangenomen) enkel maar beschouwd worden als een ontvluchten aan de evocatie- en beslissingsbevoegdheid van de Commissie. De Commissie merkt bovendien op dat *in dit geval, het* artikel 24*undecies*, de voorzitter van het toezichtcomité ondermeer verplicht om het NIS onverwijld in te lichten over aanvragen of voorstellen waarmee het toezichtcomité werd gevat. Waar dit in de meeste gevallen vanzelfsprekend is, kunnen er zich toch situaties voordoen waarbij dit niet wenselijk is. Een kwalificering in de zin van 'voorzover dit de goede behandeling niet in het gedrang brengt' is dus gewenst.

Nieuw artikel 24 duodecies:

De materie die in dit artikel wordt behandeld, namelijk de termijnen waarbinnen het toezichtcomité moet optreden, wordt reeds geregeld in het nieuwe art.31*bis* WVP en daar op een meer volledige wijze. Dit artikel is dus overbodig.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat uit het nieuwe artikel 24 duodecies volgt dat enkel het NIS een dossier aanhangig kan maken bij het statistisch toezichtcomité. Het is niet duidelijk hoe dit uit de tekst van het voorgestelde artikel 24 duodecies zou volgen en evenmin is het wenselijk om de bewegingsvrijheid van dit orgaan op deze wijze te beperken. Vooral in het kader van de opdracht van het NIS als intermediaire organisatie is het mogelijk dat andere instanties beroep doen op dit toezichtcomité.

Nieuw art. 24 triodecies:

Dit artikel vertrekt van een logica die niet door de Commissie kan gevolgd worden, al was het maar omdat deze tegengesteld is aan de reeds uitgedrukte wens van de wetgever in zijn algemene reglementering.

Artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992, § 5, alinea 1, stelt als principe⁴ dat de Sectorale Comités die in de schoot van de Commissie zijn opgericht "zijn gevestigd en verenigd in de zetel van de Commissie". Zowel de logica van deze bepaling als de voorbereidende werkzaamheden⁵ tonen ondubbelzinnig aan dat de Commissie niet enkel de secretariaten van de Sectorale Comités voor zijn rekening neemt, maar dat ze worden gedragen door de diensten van de Commissie zelf. *Zodra dit sectoraal comité juridisch daadwerkelijk wordt opgericht, is het, in voorkomend geval, de Commissie die beoordeelt of er kan worden ingegaan op een verzoek om toepassing van artikel 31*bis*, § 5, tweede lid.*

Artikel 21

Volgens de memorie van toelichting vergt dit artikel, dat de koning machtigt om de geldende bepalingen van de WOS te coördineren met het oog op een formele vereenvoudiging, geen toelichting. Het roept wel de verzuchting op dat dit zeer snel moge gebeuren.

⁴ Alinea 2 laat de Commissie toe om een delocalisatie, aangevraagd door een beheersinstelling, te aanvaarden, middels het respecteren van de voorwaarden die in deze zelfde alinea zijn voorgeschreven.

Behoudens de toepassing van artikel 41 van de wet van 15 januari 1990, laat de wetgever zelf, in afwijking van het voormeld principe, de delocalisatie toe van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid, hetzij *status quo*.

⁵ *Parl. Doc.*, Kamer, doc. 50 1940/001, blz. 12 en nr. 1940/002, blz. 4.

Het NIS en het Rijksregister

Op 2 januari 2001 werd een Art. 8bis ingevoegd in de wet op het rijksregister:

“De formaliteiten bedoeld in de artikelen 5 tot 8 zijn niet van toepassing op de aanvragen die het Nationaal Instituut voor de Statistiek krachtens artikel 9 van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek, indient.”

De bedoeling van dit artikel is duidelijker dan zijn draagwijdte. De bedoeling is het NIS niet te belasten met verplichtingen die hinderlijk zouden kunnen zijn bij de uitoefening van haar opdracht. De artikelen 5 tot 8 van de wet op het rijksregister verlenen echter bij hoofdzaak rechten. Artikel 5 verleent toegang tot de gegevens vervat in het rijksregister aan overheden en sommige instanties die taken van algemeen belang vervullen, artikel 6 en 7 laten de overheid toe om het kanaal van het rijksregister te gebruiken voor het opvragen van andere informatie en artikel 8 machtigt instellingen die toegang hebben om het rijksregisternummer te gebruiken mits een koninklijk besluit overlegd in ministerraad daartoe wordt genomen na advies van de Commissie. Wat het gevolg moge zijn indien men zich onttrekt aan de formaliteiten om een recht te verkrijgen is niet onmiddellijk duidelijk. Bovendien is het artikel 9 WOS in functie waarvan dit artikel een uitwerking moest hebben met het voorliggende voorontwerp grondig gewijzigd. Het ligt dus voor de hand om dit artikel uit de wet op het rijksregister te schrappen.

Besluit

De Commissie kan maar verheugd zijn over de algemene strekking van dit voorontwerp en de grote zorg die er uit blijkt voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van eenieder die cijfermatig gevat wordt door het NIS. Het voorontwerp bevat echter nog wel onvolmaaktheden die in het voorgaande worden aangeduid. De Commissie rekent er op dat een zorgvuldige nalezing deze onvolkomenheden zal wegwerken.

OM DEZE REDENEN,

geeft de Commissie een gunstig advies mits rekening gehouden wordt met de voorafgaande opmerkingen

Voor de secretaris,
wettig verhinderd,

De voorzitter,

(get.) D. GHEUDE
Adviseur

(get.) P. THOMAS